

Partizipation

Wie verstehen wir Partizipation?

Gliederung

1. Warum diese Frage
2. Definitionen und Perspektiven
3. Partizipation als Recht
4. Partizipationsformen
5. Partizipation als Prozess
6. Partizipationspyramide
7. Hindernisse
8. Haltungen
9. Fragen

1. Warum diese Frage? Skąd to pytanie ?

These für den Workshop:

„Partizipation“ kann Akzeptanz für kulturelle Vielfalt befördern.

- Migration und Flucht bewirken die Zunahme von kultureller Vielfalt in Gesellschaften
- Diese Veränderung benötigt Akzeptanz (accipere), d. h. die Zustimmung aller
- Sie erfordert politische Lernprozesse
- Professionelle und engagierte Bürgerinnen und Bürger sind gefordert ihren Beitrag zu diesen Lernprozessen zu prüfen.

Tezy warsztatu:

„Partycypacja“ może promować akceptację dla różnorodności kulturowej.

- Migracja i ucieczka powodują wzrost różnorodności kulturowej w społeczeństwach
- Ta zmiana wymaga akceptacji (accipere), tzn. zgody wszystkich
- Wymaga także politycznych procesów uczenia się
- Profesjonalisci i zaangażowani obywatelki i obywatele są zobowiązani do zbadania swojego wkładu w procesy uczenia się

2. Was bedeutet Partizipation? Co oznacza partycypacja ?

- partis capere = Teil-nehmen oder Teil-fassen
- Particeps = Teilnahme oder Beteiligung

partis capere = udział/część – brać lub
 udział/część – chwytać
Particeps = uczestnictwo lub udział

Pozostaje kwestią otwartą jak te pojęcia przekładają się na praktykę i jak wygląda ich realizacja w życiu codziennym.

Lässt offen, wie die Umsetzung in der Praxis geschieht und wie die Anwendung funktioniert.

...in modernen Gesellschaften

... w nowoczesnych społeczeństwach

Selbstbestimmte und gleichberechtigte Teilhabe an den Entscheidungen über das eigene Leben und das Leben der Gemeinschaft

Samostanowiący i równouprawniony udział w podejmowaniu decyzji dotyczących własnego życia i życia społeczności

„In demokratischen Staaten die freiwillige Beteiligung der Bürgerinnen und Bürger am politischen Leben im weitesten Sinne, um dadurch Einfluss auf Entscheidungen zu nehmen.“

"W państwach demokratycznych dobrowolne uczestnictwo obywaterek i obywateli w życiu politycznym w jak najszerszym znaczeniu, tak aby wywierać wpływ na podejmowane decyzje".

Quelle/Zródło: Thurich, Eckart: pocket politik. Demokratie in Deutschland. überarb. Neuaufl. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung 2011.

Perspektiven auf Partizipation

Philosophie	Individuum als mitformendes Subjekt (Menschenbild)
Psychologie	individuellen Voraussetzung und Kompetenzen
Pädagogik	Lernen durch Erfahrung (Mitwirkung)
Recht	Anerkennung von Beteiligungsrechten, freie Meinungs- äußerung und Berücksichtigung der eigenen Meinung im politischen Prozess
Politik	Mitwirkung aller im politischen Prozess, Ermächtigung und Machtabgabe

3. Partizipation als Recht

3. Partycypacja jako prawo

Zwei Formen:

a) Betroffenenbeteiligung

Zum Beispiel

- UN Konvention über die Rechte der Kinder (1989) → *Recht des Kindes auf Anhörung* (Art. 12)
- UN Konvention über die Rechte behinderter Menschen (2008) → „*Nichts über uns ohne uns.*“

b) Bürgerbeteiligung

- Z. Bsp. in der Bauplanung der Kommune (§3 Bau-Gesetzbuch) → *Wo kommt der Kinderspielplatz hin*
- *Oder die Gemeinschaftsunterkunft für Geflüchtete?*

dwie formy:

a) udział zainteresowanych

Na przykład

- Konwencja ONZ o prawach dziecka (1989) → Prawo dziecka do bycia wysłuchanym (art. 12)
- Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (2008) → "*Nic o nas bez nas*".

b) udział obywateli i obywateli

- np. w planowaniu (przestrzennym) gminy (§ 3 Kodeksu budowlanego Niemcy) → Gdzie ma być umieszczony plac zabaw dla dzieci?
- *Lub wspólne zakwaterowanie uchodźców/uchodźczyń ?*

Ist das schon politische Partizipation ?

4. Partizipationsformen

Was bin ich, wenn ich nicht teilhabe? (Saint Exupéry)

- Beteiligung an Wahlen und Volksentscheiden
- Mitarbeit in Parteien, Interessenverbänden, Bürgerinitiativen, im Schülerrat, im Elternrat, im Senioren- oder Ausländerbeirat
- Initiierung öffentlicher Aktionen und Kampagnen

partizipendium.de

Der Bürgerbeteiligungs-Blog

**Bürgerbeteiligung kann teuer sein.
Keine Bürgerbeteiligung kann teuer werden.**

Andreas Paust

Wie kommt Partizipation zustande?

Jak tworzy się/powstaje partycypacja ?

*Pięknie, czyli interesujecie się partycypacją ?? To może zrobimy
jakiś fajny projekcik !!*

*Schön, ihr interessiert euch
also für Partizipation ??
Da können wir mal
ein schönes Projekt zu machen !!*

5. Partizipation als Prozess

5. Partykypacja jako proces

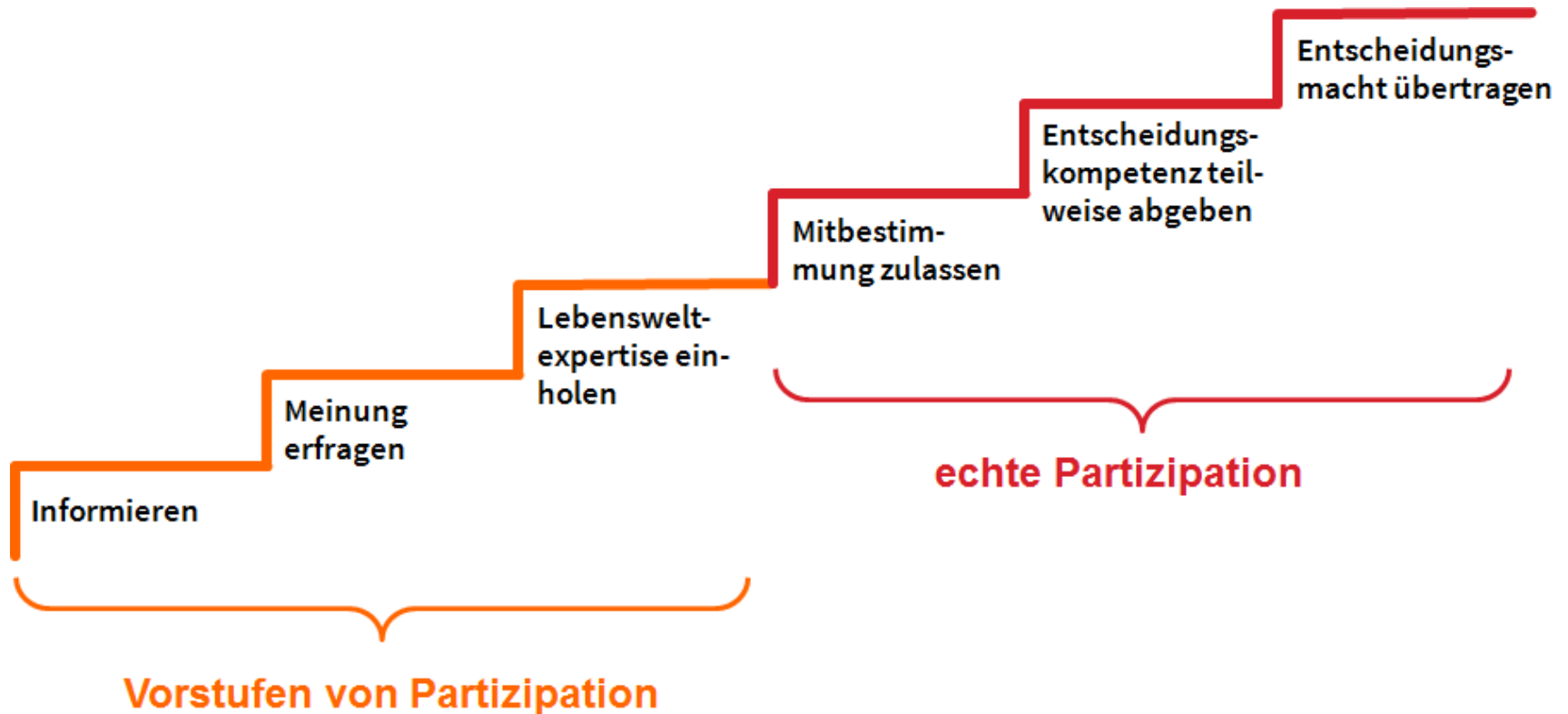
Faktoren des Prozesses

- Von wem geht die Initiative aus?
- Welche Tragweite hat die Partizipation?
- Welche Interessen kommen zur Sprache?
- Wen repräsentieren die beteiligten Personen?
- Wer hat die Chancen mitzumischen?
- Ist das Vorgehen transparent und inklusiv?
- Wer entscheidet die Spielregeln?
- Wer trifft die Entscheidungen?

Czynniki procesu

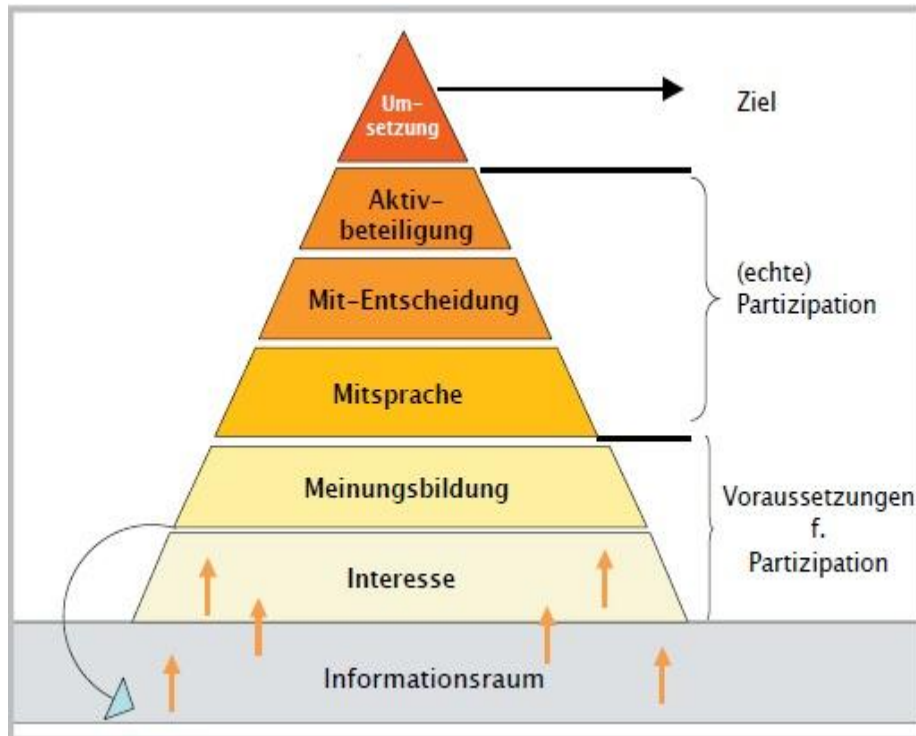
- Od kogo wychodzi inicjatywa ?
- Jaki zasięg ma partykypacja?
- Jakie interesy są artykułowane ?
- Kogo reprezentują osoby uczestniczące ?
- Kto ma możliwości wtrącenia się/dodatkowego wpływu ?
- Czy przebieg jest transparentny i inkluzywny ?
- Kto decyduje o regułach gry ?
- Kto podejmuje decyzje ?

Partizipation „light“ oder reale Partizipation?

Betroffene organisieren sich

Osoby zainteresowane organizują się

cel

(rzeczywista)
partycypacja

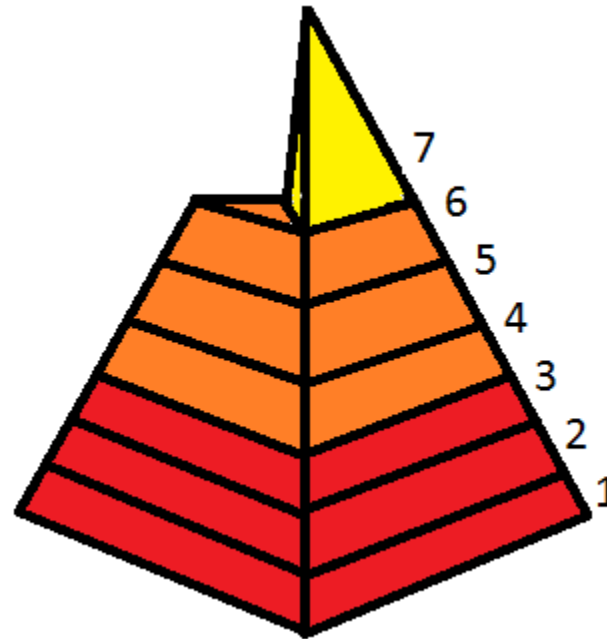
założenia partycypacji

6. Partizipationspyramide

Stufen der Partizipation

- 6: Entscheidungsmacht übertragen
5. Entscheidungskompetenz teilweise abgeben
4. Mitbestimmung zulassen
3. Lebensweltperspektive einholen
2. Meinung erfragen
1. Informieren

Aus der Sicht
der Institution

Stufen der Partizipation

7. Zivilgesellschaftliche Eigenaktivitäten
6. Entscheidungsfreiheit ausüben
5. Freiräume der Selbst-Verantwortung nutzen
4. An Entscheidungen mitwirken
3. Verfahrenstechnisch vorgesehene Beiträge einbringen
2. Im Vorfeld von Entscheidungen Stellung nehmen
1. Sich informieren

Aus Sicht der Bürgerinnen und
Bürger

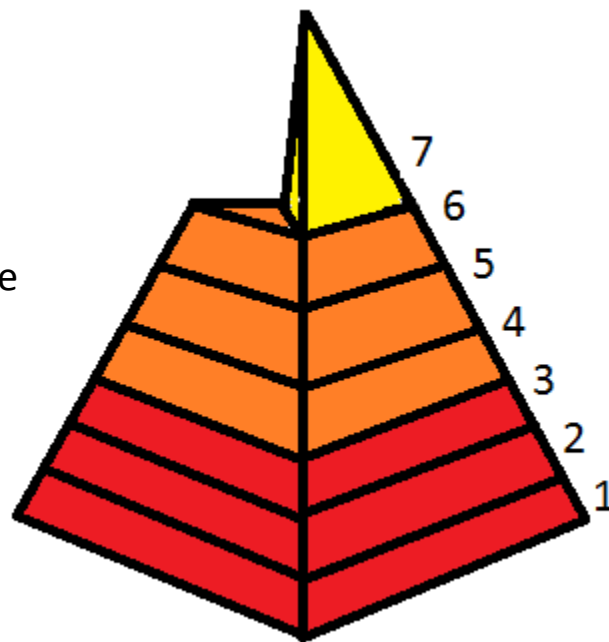
6. Piramida partycypacji

Partizipationspyramide

Stopnie partycypacji

6. przekazywanie władzy decyzyjnej
5. częściowe oddanie kompetencji decydowania
4. uzyskanie możliwości współdecydowania
3. uzupełnienie/rozszerzenie perspektywy życiowej
2. badanie opinii
1. informowanie

Ze strony instytucji

Stopnie partycypacji

7. działania własne w ramach społeczeństwa obywatelskiego
6. korzystanie z wolności wyboru
5. wykorzystywanie przestrzeni w zakresie odpowiedzialności osobistej
4. współuczestniczenie w podejmowaniu decyzji
3. wnoszenie swojego wkładu przewidzianego procedurami
2. zajmowanie stanowiska przed podjęciem decyzji
1. dowiadywanie się

Ze strony obywatelki i obywatela

7. Hindernisse przeszkody

- Mangelnde Transparenz
- Überforderung durch mangelnde Vorbereitung
- Zeitknappheit und schlechte Moderation
- Symbolische Partizipation – mit reden, aber nicht entscheiden
- Dekoration – einige Betroffene werden einbezogen, können aber Konzepte nicht beeinflussen
- Brak transparentności
- Przeciążenie wynikające z braku przygotowania
- Ograniczenia czasowe i słaba koordynacja/moderacja
- Uczestnictwo symboliczne - mówienie, bez podejmowania decyzji
- Dekoracja - niektórzy zainteresowani są uwzględniani, ale nie mają wpływu na koncepcje

8. Haltungen für partizipatives Arbeiten

8. Postawy dotyczące „pracy partycypacyjnej”

- In Dialog treten
- Wirkliches Interesse an den Sichtweisen anderer
- Zutrauen zu den Potentialen von Menschen
- Offenheit und Lernbereitschaft
- Anerkennung der Freiwilligkeit
- Risikobereitschaft
- Wechselseitiges Geben und Nehmen zulassen
- wejście w dialog
- rzeczywiste zainteresowanie perspektywą postrzegania jaką mają inni
- zaufanie potencjałowi ludzi
- otwartość i chęć do nauki
- uznanie dobrowolności
- gotowość do ryzyka
- zgoda na wzajemne dawanie i branie

Partizipative Prozesse in der Aufnahme von Geflüchteten

Procesy partycypacyjne w przyjmowaniu uchodźców/uchodźczyń

Beispiel: Neu-Isenburg

Przykład: Neu-Isenburg

Welche Partizipationsmöglichkeiten wurden realisiert?

- Für die Bürgerinnen und Bürger in den aufnehmenden Gemeinden?
- Für die aufgenommenen Menschen?
- Für die Freiwilligen in der Zusammenarbeit mit den Professionellen?

Jakie możliwości uczestnictwa zostały zrealizowane?

- Dla obywaterek i obywateli w społecznościach/gminach przyjmujących?
- Dla przyjmowanych osób ?
- Dla wolontariuszek i wolontariuszy we współpracy z profesjonalistami?

Gemeinsam ein neues Bild vom Zusammenleben gestalten

„Das Mosaik als Kunstform symbolisiert sehr gut meine Vorstellung von der Vielfalt in der Einheit.

In einem Mosaik tragen vielerlei Elemente unterschiedlicher Formen und Farben zu einem reichen Gesamtbild bei; zusammengehalten wird das Ganze jedoch von einem einheitlichen Rahmen. Dieser Rahmen hat nichts Statisches – er kann jederzeit verändert werden und ist im Laufe der Geschichte auch schon oft verändert worden.

Jene, die zu irgendeinem Zeitpunkt Mitglied einer bestimmten Gemeinschaft werden wollen, müssen sich in diesen Rahmen einfügen, während diejenigen, die der Gemeinschaft seit ihrer Geburt angehören, die Unterschiede respektieren und sogar willkommen heißen sollten, die der Rahmen zulässt.“

(Etzioni Amatai. In: Die Süddeutsche, 08.042006)

